



§ 270

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 11.3.2024 § 45 (esinevahinko)

HEL 2023-014037 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 11.3.2024 (45 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- Oikaisuvaatimus 21.3.2024, saate
- Oikaisuvaatimus 21.3.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö on päätöksellään 11.3.2024 (45 §) hyväksynyt osittain 14.10.2023 Vartiosaassa tapahtuneeseen hakijan soutuveneeseen hävittämiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen. Hakijalle on korvattu



veneeseen ikä, kunto ja hakijan oma myötävaikutus huomioon ottaen hävitetystä veneestä 250 euroa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan määrältään 750 euron vahingonkorvausvaatimuksen liittyen 14.10.2023 Vartiosaassa tapahtuneeseen soutuveneeseen hävittämiseen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksessaan muun ohessa, että hän on säilyttänyt soutuvenettään ilman kaupungin lupaa yli 20 vuoden ajan Tammisalossa. Vene oli kiinnitetty lukolla Vartiosaassa rannassa olevaan puuhun sen vuoksi, että hakijalla oli aikomus korjata venettään. Hakijan veneeseen oli kiinnitetty hänen yhteystietonsa, ja hakija kertoo kaupungin työntekijöiden ilmoittaneen hänelle tämän olleen riittävää veneen pitämiseksi rannassa. Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi tuotu esiin, että veneiden kiinnittäminen rantaan sekä vierailijoiden että asukkaiden toimesta on normaalia ja että näin voi toimia Suomessa jokamiehenoikeuden nojalla.

Hakija on tyytymätön kaupungin arvioon soutuveneeseen käyvästä arvosta. Vene oli vanha, mutta hyvin pidetty ja käyttökuntoinen. Hakija oli korjaamassa venettään sen vuoksi, että hänen naapurinsa oli aikonut ostaa veneen hakijalta ja tarjonnut siitä 750 euroa. Hakija oli saanut veneen lahjaksi yli 20 vuotta sitten ja veneen hankintahinta oli silloin noin 1 400 euroa.

Oikaisuvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätöseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi elektroneisesti 13.3.2024. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 21.3.2024 eli säädetyssä määräajassa.

Perustelut



Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten kautta. Kaupungin vastuu ei ole tuottamuksesta riippumatonta ns. ankaraa vastuuta, vaan kaupungin vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää tuottamusta eli huolimattomuutta, virhettä tai laiminlyöntiä. Lisäksi edellytetään syy yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä. Vahingonkärsijän mahdollinen oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa vahingosta vastuussa olevan korvausvastuun.

Asiassa saadun selvityksen perusteella kaupungin Vartiosaassa olleen rakennuksen vuokralaisen vuokrasopimuksen päätyttyä kaupunki oli tilannut rakennuksen, piha-alueen ja ranta-alueen tyhjennyksen vuokralaiselta jääneestä irtaimistosta. Tässä yhteydessä hävitettiin myös hakijan vene, sillä se tulkittiin jääneen edellisiltä vuokralaisilta ja se oli iäkkään sekä huonokuntoisen näköinen.

Tiimipäällikön päätöksessä oleva selvitys siitä, että hakijan veneessä ei ole ollut hakijan yhteystietoja, perustuu alueen isännöitsijältä saatuun selvitykseen. Sen mukaan kukaan veneiden hävittämisessä mukana ollut henkilö ei ole nähnyt alueelta hävitetyissä veneissä yhteystietoja. Hakija on oikaisuvaatimuksensa liitteenä toimittanut valokuvia lapusta, jossa on hänen yhteystietonsa. Sillä, oliko veneessä yhteystiedot, joita veneen hävittäneet henkilöt eivät havainneet, ei kuitenkaan ole kaupungin vahingonkorvausvastuun arvioinnin kannalta merkitystä. Kaupunki on jo tiimipäällikön päätöksellä katsonut olevansa asiassa vahingonkorvausvelvollinen, kun kaupungilla ei ole ollut sopimukseen tai jätelaissa säädettyyn siivoamisvelvollisuuteen perustuvaa oikeutta hävittää hakijan venettä.

Suomessa vahingonkorvausoikeudessa sovelletaan korvausmäärän laskemisessa täyden korvauksen periaatetta. Periaate asettaa korvausmäärälle sekä alarajan että ylärajan. Korvaus ei saa ylittää ylärajaa siten, että vahingonkärsijä hyötyisi vahinkotapahtumasta (ns. rikastumiskielto), eikä alittaa sitä niin, ettei hän pääsisi siihen asemaan, jossa hän olisi, ellei vahinkotapahtumaa olisi sattunut. Vahingonkorvauslain mukaan esinevahinkona on korvatta tuhoutuneen tai hukatun esineen arvo. Esineen arvon määrittämisestä ei ole laintasoisia säännöksiä.

Kaupunki on tässä tapauksessa laskenut korvausmäärän veneen käyvän arvon perusteella, sillä veneille ei ole määriteltävissä keskimääräistä käyttöikä, jolloin korvausmäärä voitaisiin laskea hankintahinnan ja ikävähennysten perusteella. Käyvällä arvolla tarkoitetaan hintaa, joka esineestä olisi yleisesti myytäessä voitu saada juuri ennen vahingon tapahtumista eli sellaista hintaa, jonka usea henkilö olisi ollut siitä to-



dellisuudessa valmis maksamaan. Käypää arvoa laskettaessa otetaan huomioon mm. esineen ikä, käyttöaika, kunto ja käyttökelpoisuus.

Hakijan antamien tietojen mukaan hävitetty soutuvene on ollut yli 20 vuotta vanha ja sen hankintahinta on ollut noin 1 400 euroa. Hakija kertoo aikoneensa myydä veneen naapurilleen 750 eurolla sen jälkeen, kun hakija olisi korjannut veneen hankaimen. Vene ei vahinkopäivänä siten ole ollut siinä kunnossa, missä hakija kertoo aikoneensa sen myydä. Kaupungin tekemän selvitystyön perusteella vastaavanlaisia, iäkkäitä ja tyydyttävässä kunnossa olevia lasikuituisia soutuveneitä on myytävänä avoimilla käytetyn tavaran markkinoilla (nettivene.com, tori.fi) noin 500 eurolla. Lähes uusia, hyväkuntoisia vastaavia käytätettyjä soutuveneitä myydään puolestaan noin 1 200 eurolla. Se, että yksittäinen henkilö olisi mahdollisesti ollut myöhemmin valmis maksamaan hakijalle soutuveneestä tätä enemmän, ei yksinään osoita veneen käypää arvoa vahinkopäivänä. Ottaen huomioon erityisesti käytettyjen veneiden markkinoilla vallitseva hintataso, on kaupunki katsonut myös hakijan veneen käyväksi arvoksi vahinkopäivänä 500 euroa.

Tiimpäällikön päätöksessä on katsottu hakijan myötävaikuttaneen syntyneeseen vahinkoon säilyttämällä venettä ilman sopimusta tai suostumusta kaupungin maalla. Hakijalle on tämän vuoksi päätetty korvata puolet soutuveneestä käyvästä arvosta. Hakija on oikaisuvaatimuksessa esittänyt, että Suomessa voi kiinnittää rantaan veneen jokamiehenoikeuden nojalla ja että hän on yli 20 vuotta säilyttänyt venettä toisella alueella Helsingissä ilman kaupungin lupaa.

Jokamiehenoikeudet tarkoittavat vakiintuneesti oikeutta liikkua ja tilapäisesti oleskella toisen maalla sekä oikeutta kerätä tiettyjä luonnon tuotteita. Jokamiehenoikeuksille on tunnusomaista vaatimus siitä, että käytön on oltava haitatonta. Jokamiehenoikeudet eivät tuo oikeutta pidempiaikaisesti oleskella tai säilyttää omaisuutta toisen maalla ilman maanomistajan suostumusta. Veneilyn osalta jokamiehenoikeudet tuovat vesillä liikkujalle oikeuden nousta maihin ja käyttää ranta-alueita virkistytymiseen siellä, missä jokamiehenoikeuden nojalla liikkuminen on muutenkin sallittu. Jokamiehenoikeudet eivät tuo kuitenkaan oikeutta pidempiaikaisesti tai pysyväisluonteisesti säilyttää venettä toisen maa-alueella, vaan veneiden luvallinen säilyttäminen edellyttää sopimista maanomistajan tai -haltijan kanssa.

Hakija oli säilyttänyt venettä kaupungin omistamalla kiinteistöllä aikomuksenaan korjata venettä siellä. Hakijan vene ei ole näin ollen kaupungin kiinteistöllä lyhytkestoista virkistytymistä varten, johon jokamiehenoikeuksien nojalla Suomessa jokaisella on oikeus. Asiassa saadun selvityksen perusteella kaupunki tai kaupungin työntekijät eivät ole antaneet hakijalle suostumusta veneen säilyttämiseen kaupungin



maalla. Se, että hakija on mahdollisesti pitkän aikaa säilyttänyt venettään muualla Helsingissä ilman sopimusta tai lupaa, ei vaikuta sen arviointiin, onko hakijalla ollut oikeutta säilyttää venettään juuri Vartiosaaressa, mistä se on kaupungin suorittaman ranta-alueen siivouksen vuoksi hävitetty. Hakijan myötävaikutusta vahingon syntymiseen ei edellä esitetyn perusteella ole aihetta arvioida tiimipäällikön päätöksestä poikkeavalla tavalla.

Lopputulos

Kaupunkiympäristölautakunta viittaa vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen ja yhtyy vahingonkorvaustiimin päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin. Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aihetta päätöksen muuttamiseen. Hakijalle maksetun vahingonkorvauksen määrän korottamiselle ei ole syytä.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että vahingonkorvaustiimin päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovelletut säännökset

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 5 luku 1 § ja 5 §, 6 luku § 1

Jätelaki (646/2011) 72 § ja 74 §

Rikoslaki (39/1889) 28 luku 14 §

Kuntalaki (410/2015) 134 §, 137 §

Toimivalta

Kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus lautakunnan sekä lautakunnan alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään asianomaiselle lautakunnalle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 21.3.2024, saate
- 2 Oikaisuvaatimus 21.3.2024

Oheismateriaali



- 1 Staran selvitys veneiden hävittämisestä
- 2 Teknisen isännöitsijän selvitys
- 3 Valmistelijan laatima puhelinmuistio
- 4 Lisäselvitys isännöinnistä 26.3.2024

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Vahingonkorvaustiimi Tiimipäällikkö 11.03.2024 § 45

HEL 2023-014037 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päätti hyväksyä osittain hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Hakijalle korvataan 250 euroa. Enemmät vaatimukset hylätään.

Päätöksen perustelut

Hakijan vaatimus

Hakija on 6.11.2023 esittänyt kaupungille määrältään 750 euron vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimuksen mukaan hakijan vene on erehdyksessä poistettu ja tuhottu kaupungin toimesta 17.10.2023 Vartiosaaresta.

Sovellettavat normit ja ohjeet

Roskaaminen on jätelain perusteella kiellettyä. Jätteen, aluksen tai muun esineen jättäminen tai aineen päästäminen ympäristöön on roskaamista, jos siitä aiheutuu epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä tai ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa. Jos roskaajaa ei saada selville tai tavoiteta, alueen siivoaminen tapahtuu toissijaisen siivoamisvelvoitteen nojalla. Toissijainen siivoamisvelvollinen on lähtökohtaisesti alueen haltija ja viime kädessä kunta.



Alue, jossa hävitetty vene Vartiosaassa on ollut, on Helsingin kaupungin omistama ja hallitsema kiinteistö asemakaava-alueen ulkopuolella.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Vahingonkorvausvastuullisen on korvattava esinevahingoissa esineen korjauskustannukset ja vahingosta aiheutuneet muut kulut sekä arvonalennus taikka tuhoutuneen tai hukatun esineen arvo. Vahingonkorvausoikeudessa sovelletaan ns. rikastumiskieltoa, eli vahingonkärsijää ei voida saattaa vahingonkorvauksella parempaan taloudelliseen asemaan kuin missä hän oli ennen vahinkotapahtumaa.

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Asiassa on pyydetty selvitys kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueen -palvelun isännöitsijältä. Vartiosaassa sijaitsevien mökkien vuokralaisten tulee vuokrasopimuksen päätyttyä tyhjentää mökistä ja muilta alueilta omat tavaransa. Jätetyt tavarat jäävät kaupungin poistettavaksi.

Tässä tapauksessa myös hakijan vene on tulkittu entisen mökkiläisen hylkäämäksi esineeksi ja se on erheellisesti poistettu sekä hävitetty kaupungin omistamalta maa-alueelta. Hakijan ja kaupungin välillä ei kuitenkaan ole ollut sopimussuhdetta, ja hakija on säilyttänyt venettään kaupungin maalla luvatta. Saadun selvityksen mukaan vene oli iäkkään ja huonokuntoisen näköinen, eikä siinä ollut omistajan yhteystietoja. Veneseen ei ollut jätetty poisviemiskehotusta ennen hävittämistä.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Saadun selvityksen perusteella kaupungilla ei ole ollut sopimukseen perustuvaa oikeutta hävittää venettä. Hakijan toimittaman selvityksen perusteella vene ollut käyttökelpoinen, joten kaupungilla ei ole ollut



myöskään jätelakiin perustuvaa oikeutta hävittää hakijan venettä. Näin ollen kyseessä on kaupungin osalta virheellinen menettely, joka on syy-yhteydessä hakijalle syntyneeseen vahinkoon.

Hakija on ilmoittanut vaatimuksensa suuruudeksi 750 euroa. Vahingonkorvausoikeudessa noudatetaan rikastumiskiellon periaatetta. Sen mukaan vahingon kärsijää ei voida saattaa vahingonkorvauksella parempaan taloudelliseen asemaan, kuin missä hän oli ennen vahinkotapahtumaa.

Korvauksenhakijoiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi kaupunki tekee linjauksia korvausten laskentaperiaatteista eri vahinkolajeissa. Esinevahinkoja koskevan linjauksen mukaan korvattavista esineistä tehdään ikävähennys, jos esineen keskimääräinen käyttöikä on määriteltävissä. Niissä tapauksissa, jossa käyttöikää ei voi luotettavasti määritellä, korvattava osuus määritetään tapauskohtaisesti esineen korjauskustannusten tai käyvän arvon mukaan. Käyvällä arvolla tai myyntiarvolla tarkoitetaan hintaa, joka esineestä olisi myytäessä voitu saada juuri ennen vahingon tapahtumista. Käypää arvoa laskettaessa otetaan huomioon mm. esineen ikä, käyttöaika, kunto ja käyttökelpoisuus.

Veneiden käyttöikä vaihtelee suuresti sen mukaan, mistä materiaalista ne on rakennettu ja miten niitä on huollettu, joten veneille ei voi tehdä rutiininomaisia ikävähennyksiä vaan käytetään käypää arvoa. Tässä kyseisessä tapauksessa hakijan toimittaman valokuvan ja veneen iän perusteella kaupunki katsoo veneen arvoksi 500 euroa.

Hakija on säilyttänyt venettään kaupungin omistamalla maa-alueella luvattomasti. Kaupunki katsoo hakijan myötävaikuttaneen vahingon syntymiseen jättämällä huonokuntoisen veneensä ilman lupaa tai sopimusta kaupungin maa-alueelle.

Edellä esitetyn perusteella kaupunki korvaa hakijalle veneen kohtuulliseksi katsomasta käyvästä arvosta oma myötävaikutus huomioiden puolet, eli 250 euroa. Korvaus maksetaan hakijan ilmoittamalle pankkitilille.

Sovelletut säännökset

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 5 luku 1 § ja 5 §, 6 luku § 1

Jätelaki (646/2011) 72 § ja 74 §

Toimivalta

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 22.12.2023 tekemän päätöksen § 51 mukaan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päät-



tää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on enintään 5 000 euroa.

Lisätiedot

Tiia Strömberg, valmistelija, puhelin: 09 310 39930
kymp.korvausasiat(a)hel.fi